

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 5. 2023, sp. zn. 11 Tdo 214/2023, ECLI:CZ:NS:2023:11.TDO.214.2023.1

Číslo: 1/2024

Právní věta:

Chodbu rodinného domu společnou pro více bytů, která je uzavřeným prostorem poskytujícím uživatelům tohoto domu obdobné soukromí jako byty v něm umístěné, je třeba považovat za obydlí ve smyslu § 133 tr. zákoníku. Vnikne-li pachatel do této chodby bez souhlasu oprávněných uživatelů domu, dopustí se při splnění dalších zákonných podmínek přečinu porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1 tr. zákoníku.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 25.05.2023

Spisová značka: 11 Tdo 214/2023

Číslo rozhodnutí: 1

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Obydlí, Porušování domovní svobody

Předpisy: § 133 tr. zákoníku
§ 178 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného J. T. proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 14. 12. 2022, č. j. 12 To 203/2022-179, v trestní věci vedené u Okresního soudu v Náchodě pod sp. zn. 1 T 115/2022.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Okresního soudu v Náchodě (dále jen „soud prvního stupně“) ze dne 30. 8. 2022, č. j. 1 T 115/2022-113, byl obviněný J. T. (dále převážně jen „obviněný“, případně „dovolatel“) uznán vinným ze spáchání jednak přečinu krádeže podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku [pod bodem 1) výroku o vině rozsudku] a jednak přečinu porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1 tr. zákoníku [pod bodem 2) výroku o vině rozsudku]. Uvedených trestných činů se obviněný podle skutkových zjištění soudu prvního stupně dopustil tím, že:

1) dne 26. května 2022 v době od 12:15 hodin do 12:20 hodin v XY, v ulici XY v trafice XY, jejíž majitelkou je poškozená P. M., odcizil z regálu časopis „České péčko“ v hodnotě 129 Kč tak, že si zboží ukryl do pravého rukávu bundy, kterou měl na sobě, a následně z obchodu odešel bez zaplacení uvedeného zboží, a tímto jednáním způsobil poškozené P. M. škodu ve výši 129 Kč, a jednání se dopustil přesto, že byl za přečin krádeže podle § 205 odst. 2 trestního zákoníku odsouzen rozsudkem Okresního soudu v Trutnově sp. zn. 16 T 89/2011 ze dne 14. 9. 2011, který nabyl právní moci dne 14. 9. 2011, k trestu odnětí svobody v trvání 6 měsíců, pro jehož výkon byl zařazen do věznice s ostrahou, když výrok o trestu byl následně zrušen rozsudkem Okresního soudu v Náchodě sp. zn. 3 T 90/2011 ze dne 20. 2. 2013, kterým byl obviněný ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové sp. zn. 12 To 100/2013 ze dne 24. 7. 2013 odsouzen mimo jiné i za další přečin krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a), b), c), odst. 2 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 8 roků a 6 měsíců, pro jehož výkon byl zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou, který byl ukládán jako trest souhrnný k rozsudku Okresního soudu v Trutnově sp. zn. 16 T 89/2011 ze dne 14. 9. 2011 a který vykonal dne 15. 5. 2022,

2) dne 30. května 2022 v době od 22:30 hodin do 22:48 hodin v XY, v ulici XY, využil nezajištěných vchodových dveří rodinného domu č. p. XY, jehož majiteli jsou V. H. a A. V., bez souhlasu majitelů a uživatelů domu vstoupil na chodbu domu v přízemí, kde využil nezajištěných vstupních dveří do bytu A. Z. a Z. S., které otevřel, byl však spatřen uživateli bytu, proto z domu odešel.

2. Za uvedené přečiny soud prvního stupně obviněnému uložil podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku úhrnný trest odnětí svobody v trvání 12 (dvanácti) měsíců, pro jehož výkon jej podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařadil do věznice s ostrahou.

3. Proti tomuto rozsudku podal obviněný odvolání, o němž rozhodl Krajský soud v Hradci Králové (dále jen „odvolací soud“) usnesením ze dne 14. 12. 2022, č. j. 12 To 203/2022-179, tak, že je podle § 256 tr. ř. zamítl.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

4. Proti usnesení odvolacího soudu podává nyní obviněný prostřednictvím svého obhájce JUDr. T. N., advokáta, dovolání, a to z důvodů uvedených v § 265b odst. 1 písm. g) a h) tr. ř., neboť má za to, že jednak rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů, a dále, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení.

5. V dalším textu dovolatel namítá předně nesprávné právní posouzení povahy chodby, do níž měl bez souhlasu majitelů a uživatelů rodinného domu vstoupit, jako obydlí ve smyslu § 133 tr. zákoníku. Vytýká přitom odvolacímu soudu, že jeho odůvodnění takového závěru postrádá komplexní pohled na skutkové okolnosti daného případu a je spíše selektivním výběrem osamocených a pro celkové hodnocení nikoliv zásadních skutkových okolností, bez zohlednění těch v řízení prokázaných skutkových okolností, které naopak odůvodňují závěr, že průměrnému člověku se předmětná chodba na první pohled zjevně bude jevit spíše jako společná chodba bytového domu než chodba v rodinném domě. Uvádí, že daná chodba zcela zjevně plnila a plní toliko účel přístupu k jednotlivým bytům v domě, a naopak zjevně neplnila a neplní účel uspokojování bytové potřeby a jednotliví uživatelé bytů v domě zde nemají své soukromí. Je přesvědčen, že žádný z předmětů jmenovaných odvolacím soudem, které se měly na chodbě nacházet, totiž dva kočárky, houpací síť, deštník a igelitová taška, z této chodby obydlí nečiní. V této souvislosti zdůrazňuje, že na dané chodbě absentují jakékoliv předměty osobní povahy, které lidé zpravidla mají umístěny na chodbách svých obydlí (fotografie,

obrazy, ošacení apod.). Ve vztahu ke svazku klíčů, který měl též na chodbě být, uvádí, že mu není zřejmé, z jakého provedeného důkazu odvolací soud dospěl k tomuto skutkovému zjištění; má však za to, že i pokud by se svazek klíčů v chodbě nacházel, lze mu jen stěží vyčítat, že si tak drobného předmětu nevšiml. Vytýká odvolacímu soudu, že naopak nijak nehodnotil skutečnost, že na předmětné chodbě se nacházelo odpočívadlo, tj. předmět běžný výlučně pro společné chodby bytových domů. Jestliže odvolací soud upozorňuje ohledně exteriéru daného domu na absentující vizitky na zvoncích, uvádí, že jde jen o zcela drobný detail, který navíc v noci nemusel být očima průměrného člověka postřehnutelný; obdobně namítá, že neví, z čeho měl usoudit na to, že se jedná o dvougenerační dům. Poukazuje rovněž na to, že odvolací soud zjevně nehodnotil skutečnost, že předmětné vchodové dveře jsou volně přístupné z veřejné boční uličky a že zde není žádné oplocení, které by oddělovalo veřejné prostranství od daného domu. Shrnuje, že způsob hodnocení skutkových okolností odvolacím soudem svědčí o tom, že tento soud se nesnaží vžít do role průměrného člověka, který se v chladné noci a v dešti potřebuje na chvíli ohřát a ukrýt před nepřízní počasí, a vyslovuje názor, že selektivní hodnocení skutkových okolností spíše budí dojem (Ústavním soudem již několikrát zapovězeného) tzv. sofistického odůvodňování zjevné nespravedlnosti. Konečně obviněný vytýká odvolacímu soudu i to, že se nijak nevypořádal s důkazy jím navrženými v doplnění odvolání a provedenými ve veřejném zasedání dne 30. 11. 2022, které podle něj dokládají, že některé domy v bezprostředním okolí daného domu jsou *de iure* bytovými domy, ačkoliv mnohem více než předmětný dům budí zdání, že by se mohlo jednat o domy rodinné.

6. Obviněný dále vytýká i nesprávné právní posouzení objektivní a subjektivní stránky skutkové podstaty přečinu porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1 tr. zákoníku, a to jednak z důvodu, že předmětná chodba, v níž se pohyboval, není obydlím, a dále s ohledem na skutečnost, že nevnikl (natož pak úmyslně) do bytu užívaného svědkyní Z. S. Poukazuje přitom na to, že odvolací soud považoval za prokázané, že pootevřel dveře do daného bytu, nikoliv však již to, že by do něj vstoupil. Byť setrvale nesouhlasí s tím, že by dveře do bytu i jen pootevřel (k čemuž zmiňuje, že ve vztahu k této skutečnosti navrhoval, aby z dané kliky byly sejmuty otisky), má za to, že ani samotné otevření dveří by nebylo možné právně kvalifikovat jako vniknutí do obydlí, když pro vniknutí se vyžaduje, aby pachatel alespoň částí svého těla do obydlí vstoupil. Dodává, že pouhé pootevření dveří bez následného vstupu by jen stěží mohlo být považováno za jednání naplňující též subjektivní stránku, když předmětné dveře nebyly žádným způsobem označeny, a tudíž nebylo z čeho zjistit, že za nimi se nachází právě již obydlí v podobě bytu, a nikoliv jen například další chodba. Uzavírá, že skutkové okolnosti posuzovaného případu se zjevně radikálně odlišují od jiných obvyklých případů právně kvalifikovaných jako daný trestný čin, a vyslovuje názor, že skutečnost, že předmětná chodba neměla očividný charakter chodby, která by byla součástí obydlí ve smyslu § 133 tr. zákoníku, měla být vyložena v jeho prospěch.

7. Z výše uvedených důvodů dovolatel navrhuje, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil usnesení odvolacího soudu ze dne 14. 12. 2022, č. j. 12 To 203/2022-179, a podle § 265l odst. 1 tr. ř. odvolacímu soudu přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

8. K dovolání obviněného se vyjádřila JUDr. Ingrid Záhorová Nedbálková, státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství (dále jen „státní zástupkyně“). Po úvodní rekapitulaci dosavadního řízení ve věci a obsahu dovolání obviněného předně konstatuje, že dovolatel správně označil dovolací důvody a jím uplatněná argumentace těmito odpovídá. Vyslovuje však současně názor, že právní kvalifikace skutku popsaného pod bodem 2) výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně byla oběma soudy zvolena přílehavě. Poukazuje na to, že podstatou dovolacích námitek obviněného je nenaplnění zákonných znaků skutkové podstaty přečinu porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1 tr. zákoníku s tím, že chodbu, do níž obviněný vnikl, není možné označit za obydlí. Má za to, že soudy obou stupňů náležitě posoudily charakter předmětné nemovitosti, přičemž důvodně upozornily na to, že věci v chodbě mohly obviněnému dostatečně signalizovat, že se nejedná o

společné prostory bytového domu, ale o chodbu domu rodinného; obhajoba obviněného se ve světle dalších důkazů jeví jako účelová, neboť do domu vstoupil zezadu, nikoliv z ulice, prošel relativně dlouhou chodbou a v pozdních nočních hodinách otevřel dveře do jednoho z bytů, které podle výpovědi svědkyně Z. S., uživatelky daného bytu, byly předtím zavřené, nikoli však uzamčené. Obviněný tedy musel být alespoň srozuměn s tím, že se pohybuje v prostorách rodinného domu a v souvislostech dané trestní věci musel být minimálně srozuměn s tím, že se může dopustit protiprávního jednání, tedy porušení domovní svobody a počítat s eventualitou způsobení tohoto následku, jak případně upozornil odvolací soud, který definoval zavinění obviněného v rovině úmyslu nepřímého ve smyslu § 15 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku. Státní zástupkyně uvádí, že nelze přisvědčit ani námitkám obviněného, že by z pořízených důkazů jeho vina nevyplývala, resp. že by byla nějakým způsobem podstatná skutečnost, že některé domy v bezprostředním okolí předmětného domu jsou *de iure* domy bytovými, kde chodba je společným prostorem. V posuzovaném konkrétním případě bylo prokázáno, že obviněný zezadu vstoupil do nemovitosti, jejíž charakter mu mohl signalizovat, že jde o dům rodinný, stejně jako skutečnost, jaké věci se v chodbě nacházely, přičemž žádný důvod neměl ani k tomu, aby otevíral dveře a nahlížel do některého bytu v nemovitosti.

9. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem státní zástupkyně uzavírá, že soudy obou stupňů správně přihlédly k celému komplexu zjištěných skutkových okolností a též k osobě obviněného, neboť v minulosti byl již dvaadvacetkrát soudně trestán, a tudíž by měl být poučen o tom, jakým způsobem se má stavět k cizímu majetku. Navrhuje proto, aby Nejvyšší soud dovolání obviněného odmítl podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. a učinil tak v souladu s § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. v neveřejném zasedání. Současně podle § 265r odst. 1 písm. c) tr. ř. souhlasí s tím, aby Nejvyšší soud učinil i jiné než navrhované rozhodnutí v neveřejném zasedání.

10. Vyjádření státní zástupkyně následně Nejvyšší soud zaslal obhájci obviněného k jeho případné replice, kterou ale do dne vydání tohoto usnesení neobdržel.

III.

Přípustnost dovolání

11. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) nejprve zjišťoval, zda je dovolání obviněného přípustné a zda vyhovuje všem relevantním ustanovením trestního řádu, tedy zda bylo podáno v souladu s § 265a odst. 1, 2 tr. ř., v zákonné dvouměsíční lhůtě a na příslušném místě v souladu s § 265e odst. 1, 3 tr. ř., jakož i oprávněnou osobou ve smyslu § 265d odst. 1 písm. c), odst. 2 tr. ř. Dále Nejvyšší soud zkoumal, zda dovolání splňuje obligatorní obsahové náležitosti tohoto mimořádného opravného prostředku upravené v § 265f tr. ř. Nejvyšší soud konstatuje, že dovolání obviněného splňuje shora uvedené zákonné náležitosti.

12. Protože platí, že dovolání lze podat jen z některého z důvodů taxativně vymezených v § 265b tr. ř., musel dále Nejvyšší soud posoudit, zda obviněným uplatněnou argumentaci lze podřadit pod některý z dovolacích důvodů, jejichž existence je - mimo jiné - podmínkou provedení přezkumu napadeného rozhodnutí dovolacím soudem (§ 265i odst. 3 tr. ř.).

13. Jak již bylo uvedeno, obviněný své dovolání výslovně opírá o dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g) a h) tr. ř.

14. První obviněným uplatněný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dán tehdy, jestliže rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů (první varianta) nebo jsou založena na procesně nepoužitelných důkazech (druhá varianta) nebo ve vztahu k nim nebyly nedůvodně provedeny navrhované podstatné důkazy (třetí varianta).

15. V této souvislosti je vhodné připomenout, že smyslem tohoto dovolacího důvodu, který byl do trestního řádu začleněn jeho novelou provedenou zákonem č. 220/2021 Sb., kterým se mění mimo jiné zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, s účinností od 1. 1. 2022, je kodifikace současné rozhodovací praxe Nejvyššího soudu, jak se vyvinula pod vlivem judikatury Ústavního soudu (např. nálezu Ústavního soudu ze dne 30. 11. 1995, sp. zn. [III. ÚS 166/95](#), nebo nálezu Ústavního soudu ze dne 28. 11. 2005, sp. zn. [IV. ÚS 216/04](#)). Citovaný dovolací důvod umožňuje nápravu v případech, kdy došlo k zásadním (extrémním) vadám ve skutkových zjištěních, přičemž věcně podchycuje tři okruhy nejzásadnějších vad v rozhodných skutkových zjištěních, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, a to případy tzv. zjevného rozporu mezi obsahem provedených důkazů a skutkovými zjištěními, která jsou na jejich základě učiněna (zejména případy deformace důkazů, kdy skutkové zjištění je opakem skutečného obsahu daného důkazu), případy použití procesně nepoužitelných důkazů (typicky důkaz, který byl pořízen v rozporu se zákonem, např. věcný důkaz zajištěný při domovní prohlídce učiněné bez příkazu soudu, důkaz nezákonným odposlechem apod.), a konečně vadu spočívající v tzv. důkazu opomenutém, tj. důkazu, který byl sice některou ze stran navržen, avšak soudem nebyl proveden a jeho neprovedení nebylo věcně adekvátně odůvodněno.

16. Druhý obviněným deklarovaný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. je naplněn tehdy, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. V rámci takto vymezeného dovolacího důvodu je možné namítat buď nesprávnost právního posouzení skutku, tj. mylnou právní kvalifikaci skutku, jak byl v původním řízení zjištěn, v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva, anebo vadnost jiného hmotněprávního posouzení. Z toho vyplývá, že důvodem dovolání ve smyslu tohoto ustanovení nemůže být samotné nesprávné skutkové zjištění, a to přesto, že právní posouzení (kvalifikace) skutku i jiné hmotněprávní posouzení vždy navazují na skutková zjištění vyjádřená především ve skutkové větě výroku o vině napadeného rozsudku a blíže rozvedená v jeho odůvodnění. Je třeba zdůraznit, že pro naplnění uvedeného dovolacího důvodu nepostačuje pouhý formální poukaz na příslušné ustanovení obsahující některý z dovolacích důvodů, aniž by byly řádně vymezeny hmotněprávní vady v napadených rozhodnutích spatřované, což znamená, že dovolací důvod musí být v dovolání skutečně obsahově tvrzen a odůvodněn konkrétními vadami, které jsou dovolatelem spatřovány v právním posouzení skutku, jenž je vymezen v napadeném rozhodnutí.

17. Nejvyšší soud nadto i při respektování shora uvedeného interpretuje a aplikuje podmínky připuštění dovolání tak, aby dodržel maximy práva na spravedlivý proces vymezené Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod a Listinou základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Je proto povinen v rámci dovolání posoudit, zda nebyla v předchozích fázích řízení porušena základní práva dovolatele (obviněného), včetně jeho práva na spravedlivý proces (k tomu srov. stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 4. 3. 2014, sp. zn. [Pl. ÚS-st. 38/14](#)).

IV. Důvodnost dovolání

18. Poté, co se Nejvyšší soud seznámil s obsahem napadeného usnesení odvolacího soudu, jakož i s obsahem rozsudku soudu prvního stupně a rovněž s průběhem řízení, které předcházelo jejich vydání, konstatuje, že dovolací námitky obviněného směřující proti způsobu hodnocení provedených důkazů odvolacím soudem, správnosti jím učiněných skutkových zjištění na podkladě provedeného dokazování a rovněž správnosti jeho navazujících právních závěrů, jež uplatnil s odkazem na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. v jeho první alternativě a dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., jsou zjevně neopodstatněné. K jednotlivým dovolacím argumentům - v souladu s dikcí § 265i odst. 2 tr. ř. - uvádí Nejvyšší soud následující.

19. Podstatou dovolací argumentace obviněného je zpochybnění správnosti právního posouzení

skutku popsaného pod bodem 2) výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně jako přečinu porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1 tr. zákoníku s tím, že chodbu, do níž vstoupil bez souhlasu majitelů a uživatelů předmětného domu, nelze považovat za obydlí ve smyslu § 133 tr. zákoníku. V rámci uvedené argumentace přitom obviněný zpochybňuje naplnění objektivní a subjektivní stránky skutkové podstaty daného přečinu, přičemž v tomto směru uplatňuje též námitky skutkové povahy, resp. nesprávnost právních závěrů v tomto ohledu dovozuje i z vlastní verze skutkového děje.

20. Ve vztahu k námitkám obviněného stran způsobu formování skutkových zjištění odvolacím soudem, jejichž prostřednictvím vytyká (v zásadě však jen v obecné rovině v rámci úvodní pasáže dovolání, v níž vymezuje uplatněné dovolací důvody) zjevný rozpor rozhodných skutkových zjištění s obsahem provedených důkazů ve smyslu dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., Nejvyšší soud uvádí, že v dané věci neshledává žádné vady, jež by založily existenci nesouladu, natož pak zjevného rozporu mezi skutkovými zjištěními soudů a obsahem provedených důkazů. Z odůvodnění rozhodnutí odvolacího soudu, jenž (poté, co shledal rozsah dokazování provedeného soudem prvního stupně nedostatečným, když tento soud provedl - vedle výslechu obviněného - toliko listinné důkazy) doplnil dokazování ohledně předmětného skutku, vyplývá zjevná logická návaznost mezi provedenými důkazy a jejich hodnocením (jednotlivě i ve vzájemné souvislosti) na straně jedné a učiněnými skutkovými zjištěními na straně druhé. Tento soud v odůvodnění svého rozhodnutí také řádně vyložil, jaké závěry z jednotlivých důkazů učinil, a podrobně se zabýval i obhajobou obviněného a rozvedl, proč této nepřisvědčil (srov. zejména body 8. až 10. odůvodnění jeho usnesení). Nejvyšší soud tak nemá, co by v tomto směru mohl odvolacímu soudu vytknout, a pro úplnost a z důvodu větší přesvědčivosti považuje za vhodné jen dodat následující. Jestliže obviněnému není zřejmé, z jakého provedeného důkazu dospěl odvolací soud ke skutkovému zjištění, že v předmětné chodbě se nacházel i svazek klíčů, pak je zapotřebí poukázat na to, že tato skutečnost se podává jednak z protokolu o ohledání místa činu založeného na č. l. 35 spisu a dále z fotodokumentace založené na č. l. 38 spisu, konkrétně z fotografie č. 6, na níž je svazek klíčů zachycen visící na věšáku na háčku zcela vpravo. Pokud obviněný tvrdí, že předmětné vchodové dveře jsou volně přístupné z veřejné boční uličky, je třeba uvést, že obviněný vstoupil do daného domu nikoli těmito dveřmi, nýbrž ze zadu domu jinými dveřmi se třemi skleněnými výplněmi (viz protokol o ohledání místa činu založený na č. l. 35 spisu a fotodokumentace na č. l. 38 spisu, fotografie č. 1, 2, 3 a 4). Co se pak týče jeho tvrzení, že neotevřel dveře do bytu užívaného (mimo jiné) svědkyní Z. S., tato skutečnost byla jednoznačně prokázána výpovědí jmenované svědkyně, která si byla jistá tím, že dveře od bytu byly předtím zavřené, neboť kolem nich několikrát procházela.

21. Nejvyšší soud považuje za vhodné dále připomenout, že přečinu porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1 tr. zákoníku se dopustí ten, kdo neoprávněně vnikne do obydlí jiného nebo tam neoprávněně setrvá.

22. Objektem tohoto trestného činu je domovní svoboda zaručená v článku 12 Listiny. Chráněna je domovní svoboda (svoboda obydlí) jak vlastníka, tak uživatele domu, bytu nebo jiné prostory sloužící k bydlení a příslušenství k nim náležející (obydlí). Obydlím se ve smyslu § 133 tr. zákoníku rozumí dům, byt nebo jiná prostora sloužící k bydlení a příslušenství k nim náležející. Za obydlí se považuje vše, co slouží člověku k bydlení, pro něž mu poskytuje zejména soukromí, ve kterém nemá být rušen, zajišťuje ochranu nejen jeho osoby, ale i jeho osobních věcí (např. osobní korespondence, rodinných fotografií, videozáznamů apod.), zabezpečuje mu klid, oddech a jiné nutné životní potřeby, a chrání jeho samého i jeho věci proti vnějším negativním vlivům okolí (např. povětrnostním poměrům, hluku). Domem se rozumí nadzemní stavba (budova), kterou občanský zákoník v současné době přesně nevymezuje, neboť se vrátil k zásadě *superficies solo cedit*, kdy stavba se stává součástí pozemku, na kterém stojí, a přesná definice tak v současné době neexistuje. V ustanovení § 506

zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku je pouze uvedeno, že součástí pozemku je prostor nad povrchem i pod povrchem, stavby zřízené na pozemku a jiná zařízení (dále jen „stavba“) s výjimkou staveb dočasných, včetně toho, co je zapuštěno v pozemku nebo upevněno ve zdech. Za stavbu je tak na základě výše zmíněného možno považovat jakoukoli budovu zřízenou na pozemku, pokud tam není pouze dočasně umístěna, tedy i rodinný dům. Nejde tak o pojem, jak je chápán podle stavebně právních předpisů, ale jako výsledek stavební činnosti se zřetelem na účel, k němuž je stavba určena. Domem se ve smyslu „obydlí“ rozumí taková stavba jen tehdy, je-li určena k bydlení. Domem je nejen vlastní bezprostředně obývaný dům, ale i všechny ostatní uzavřené prostory, které tvoří příslušenství domu, jako jsou půda, sklep, ostatní vedlejší místnosti, uzavřený dvůr a přilehlá zahrada, pokud slouží k bydlení (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 11. 1992, sp. zn. [6 To 49/92](#), publikovaný pod č. 16/1993-II- Sb. rozh. tr.). Chráněn je jakýkoli oprávněný uživatel, zejména nájemce domu, bytu nebo jiné prostory sloužící k bydlení, tedy nejen vlastník, a to proti komukoli, tedy i proti vlastníkovi. Neoprávněným vniknutím do obydlí jiného je nežádoucí, bez souhlasu nebo proti vůli oprávněného uživatele uskutečněné vejítí do domu, bytu nebo jiné prostory sloužící k bydlení, jakož i do příslušenství k nim náležejícího, jímž se zasahuje do domovní svobody jiného (srov. ŠÁMALOVÁ, M. In: ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník I, § 1 až 139. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1393, a ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II, § 140 až 421. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1775 až 1776).

23. Ze skutkových zjištění učiněných na podkladě provedení dokazování soudy obou stupňů, formulovaných ve skutkové větě rozsudku soudu prvního stupně a rozvedených zejména v odůvodnění rozhodnutí odvolacího soudu, a z obsahu spisu je zřejmé, že obviněný využil nezajištěných vchodových dveří rodinného domu č. p. XY v XY, v ulici XY, a bez souhlasu majitelů a uživatelů domu vstoupil na jeho chodbu v přízemí, kde využil nezajištěných vstupních dveří do bytu A. Z. a Z. S., které otevřel, byl však spatřen uživateli bytu, proto z domu odešel. Ze skutkových zjištění se dále podává, že předmětný rodinný dům je dvougenerační dům, u vchodových dveří domu ani vstupních dveří bytů nejsou jmenovky, u vchodových dveří domu jsou pouze zvonky, v chodbě v přízemí předmětného domu se nacházely dva kočárky, igelitová taška, na stěně věšák a na něm visící deštník, houpací síť a svazek klíčů; a rovněž to, že obviněný do předmětného domu vstoupil v nočních hodinách, a to vchodovými dveřmi umístěnými zezadu domu (nikoli dalšími dveřmi nacházejícími se z boční strany domu, resp. z boční ulice), přičemž nezůstal v prostoru za vchodovými dveřmi, ale prošel delší chodbou skládající se ze dvou částí oddělených dvěma schody až k bytu na konci této chodby a dveře od tohoto bytu pootevřel téměř do poloviny. Z fotodokumentace založené na č. l. 38 spisu je zcela zjevné, že předmětný dům s ohledem na své vnitřní stavební uspořádání, chybějící jmenovku u daného bytu v přízemí a věci umístěné v chodbě není bytovým domem (typu panelového domu) a daná chodba není společnou (veřejnou) chodbou (prostorem) takového bytového domu. Naopak zjištěné skutečnosti vztahující se k vnitřnímu stavebnímu uspořádání domu a způsobu jeho užívání, jež vyplývají jak ze zmíněné fotodokumentace, tak z výpovědi svědkyně Z. S., nepochybně svědčí o tom, že chodba, do níž obviněný vstoupil a kterou prošel až k dveřím bytu užívaného (mimo jiné) jmenovanou svědkyní, je chodbou rodinného domu jako jeho součástí, tedy je uzavřeným prostorem poskytujícím uživatelům domu obdobné soukromí jako byty umístěné v tomto domě (aniž by zde musely být umístěny osobní věci jako fotografie, obrazy apod., které ostatně zřejmě nebudou zdobit ani stěny sklepa nebo sklepní kóje či balkon, jež jako příslušenství domu či bytu požívají rovněž ochrany podle § 178 tr. zákoníku – srov. přiměřeně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 12. 2009, sp. zn. [7 Tdo 1466/2009](#), publikované v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu ve Svazku 63/2010 pod č. T 1258. 2.). Takovou chodbu je pak třeba jednoznačně považovat za obydlí ve smyslu § 133 tr. zákoníku.

24. S ohledem na učiněná skutková zjištění opřena o provedené důkazy, jak byla rozvedena výše, a shora zmíněnou zákonnou úpravu dopadající na posuzovaný skutek Nejvyšší soud dospěl k závěru, že obviněný svým jednáním spočívajícím ve vniknutí do předmětného domu bez souhlasu jeho

oprávněných uživatelů i vlastníků, poté, co využil skutečnosti, že zadní vchodové dveře do domu nebyly uzamčeny, a v setrvání v něm po určitou dobu, kdy prošel chodbou vedoucí od vchodových dveří domu až k bytu nacházejícímu se na jejím konci, jehož dveře (taktéž neuzamčené) otevřel, přičemž poté, co byl zahlédnut užívatelkou bytu, z domu odešel, naplnil všechny znaky skutkové podstaty přečinu porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1 tr. zákoníku, a soudy obou stupňů nepochybily, pokud daný skutek právně posoudily podle citovaného zákonného ustanovení. Obviněnému nelze přisvědčit ani v jeho názoru (opírajícím se prakticky výlučně o jeho vlastní verzi skutkového děje) o nenaplnění subjektivní stránky skutkové podstaty daného přečinu. Jeho jednání záležející v tom, že do předmětného domu vstoupil v pozdních nočních hodinách, nikoli z ulice, nýbrž zezadu a využívaje toho, že vchodové dveře domu nebyly uzamčené, poté nezůstal v prostoru za těmito dveřmi (s tvrzeným záměrem na chvíli se ohřát v chladné noci a ukryt před nepřízní počasí), avšak prošel celou chodbou domu, jehož vnitřní uspořádání i v něm se nacházející věci jasně svědčily o tom, že se nejedná o společné prostory bytového domu, až k zavřeným dveřím nacházejícím se na konci chodby, které nebyly žádným způsobem označeny (čehož si všiml, jak sám uvádí), jak by bylo běžné, pokud by se jednalo o společnou chodbu bytového domu, a jež dokonce otevřel, svědčí jednoznačně o tom, že musel být minimálně srozuměn s tím, že se nachází v rodinném domě a že se může dopustit porušení domovní svobody, tedy protiprávního jednání. Nejvyšší soud se tak ztotožnil se závěrem odvolacího soudu, že obviněný se předmětného přečinu dopustil minimálně v úmyslu nepřímém ve smyslu § 15 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku.

25. Konečně pokud obviněný vytýká odvolacímu soudu, že se nevypořádal s důkazy jím navrženými v doplnění odvolání a provedenými ve veřejném zasedání dne 30. 11. 2022, které podle něj dokládají, že některé domy v bezprostředním okolí předmětného domu jsou *de iure* bytovými domy, ačkoliv mnohem více než předmětný dům budí zdání, že by se mohlo jednat o domy rodinné, uvádí Nejvyšší soud následující. Byť odvolací soud v odůvodnění svého rozhodnutí předmětné provedené důkazy – fotografie na č. l. 165 spisu a výpis z katastru nemovitostí na č. l. 166 spisu výslovně nezmiňuje, je z tohoto zřejmé, že na podkladě provedeného dokazování, které i sám doplnil, neměl žádných pochyb o charakteru předmětného domu jako domu rodinného, stejně jako o tom, že obviněný se daného protiprávního jednání dopustil minimálně v úmyslu nepřímém, když neuvěřil obhajobě obviněného založené na tvrzení, že posuzovaný dům se mu jevil jako bytový dům a chodba v něm jako společná chodba takového domu, přičemž právě toto své přesvědčení obviněný zamýšlel výše zmíněnými důkazy podpořit. Úvahy a závěry odvolacího soudu v tomto směru jsou z odůvodnění jeho rozhodnutí zcela zjevné, a Nejvyšší soud tak konstatuje, že ačkoli odvolací soud se k těmto důkazům výslovně nevyjádřil, materiálně nahlíženo se těmito při ustálení skutkového základu zabýval, a to v rámci vypořádání se s obhajobou obviněného.

V.

Závěrečné zhodnocení Nejvyššího soudu

26. Nejvyšší soud tak uzavírá, že v trestní věci obviněného J. T. nezjistil podmínky pro svůj kasační zásah, když dovolací argumentace obviněného byla zjevně neopodstatněná. Vzhledem k tomu, že na straně orgánů činných v trestním řízení nezjistil ani žádná pochybení, jež by byla s to přivodit závěr o porušení ústavně zaručeného práva obviněného na spravedlivý proces, Nejvyššímu soudu nezbylo, než dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítnout, přičemž tak rozhodl v souladu s § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. v neveřejném zasedání.